1842

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 13 SEPTEMBER.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, brengt bij deze ter kennisse van de daarbij belanghebbenden, dat op heden ter Vergadering van Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, ingevolge derzelver Resolutie van den 25 Augustus ll., no. 18, heeft plaats gehad eene uitloting van *veertien duizend Gulden*, uit de Negotiatie ten laste van de provincie *Vriesland*, groot *zeven en vijftig duizend Gulden*, ter bestrijding van eenige buitengewone Uitgaven over het dienstjaar 1838, goedgekeurd bij Zijner Majesteits besluit van den 23 Augustus 1838, no. 67; en dat bij die gelegenheid zijn uitgeloot, de navolgende nummers, als: no. 11, 13, 16, 17, 19, 23, 24, 25, 37, 38, 41, 42, 43 en 44, die aflosbaar zullen zijn op primo December 1842 bij den Heer Administrateur van 's Rijks Schatkist te *Leeuwarden*, in Assignatien op den Heer Agent van het Algemeen Rijks-Kassierschap, aldaar.

Leeuwarden, den 8 September 1842.
De Staatsraad, Gouverneur voorneemd,
VAN SIJTZAMA.

BEKENDMAKING.

Ten gevolge der vorderingen met de onderhanden bestrating des wegs op Sneek, zal het gedeelte begrepen tusschen de *Krommetille* en de Opvaart van *D. T. Okkema*, langs het zoogenaamde Nieuw Sneeker Tolhuis, van af heden tot nadere bekendmaking, voor de publieke passage met rijtuigen, enz., zijn afgesloten.

Leeuwarden, den 6 September 1842.
De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN SIJTZAMA.

BEKENDMAKING.

Door de gestadige vordering met de bestrating des wegs op Sneek, zal ook het gedeelte van dien weg, begrepen tusschen de opvaart van *D. T. Okkema* onder Scharnegoutum en de stad Sneek; van af den 14 dezer tot nadere bekendmaking voor de publieke passage met rijtuigen zijn afgesloten.

Leeuwarden, den 10 September 1842.
De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN SIJTZAMA.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-* en *Roggebrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 9 September 1842, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 10,33.
Van de *Rogge* per last . . . . - 192,75.

Leeuwarden, den 10 September 1842.
De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN SIJTZAMA.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 4 September*. De Augsburgsche *Algemeine Zeitung* behelst het volgende berigt van de Poolsche grenzen van 21 Augustus:

„ Omtrent de beroeringen, die in Rusland, ten gevolge van de belangrijke ukase, betreffende het verleenen van landerijen in eigendom aan de boeren, die nog lijfeigenen zijn, als een voorbereidende maatregel tot hunne toekomstige geheele emancipatie, plaats gehad zouden hebben, en waarover de dagbladen zoo veel gesproken hebben, ontvangen wij thans alhier nadere inlichtingen. Het is waar, dat herhaaldelijk in Rusland blijken van ontevredenheid aan den dag gelegd zijn en eenige bewegingen plaats gehad hebben, doch deze gingen noch van de aristokratie als zoodanig uit, noch van de boeren tegen den adel, en moeten slechts als verwikkelingen, die het onvermijdelijk gevolg van de ten uitvoerlegging der genoemde ukase zijn, aangemerkt worden. Bij den adel openbaarde zich wel is waar eenigen tegenstand, doch slechts op weinige plaatsen, en alleen daar, waar het gevoelen bovendreef, dat alle voorouderlijke voorregten, al zijn zij ook in strijd met den vooruitgang der beschaving, in stand moeten gehouden worden, om het algeheele verval van den adel te voorkomen; het gold hier alleen onafhankelijke grondbezitters, want dat de edellieden, die aan het hof of van ambten leven, in weerwil van den glans, waarmede men hen omgeeft, tegenwoordig, als stand beschouwd, weinig beteekenen, valt ook den onkundigsten in het oog. Intusschen ziet de meerderheid van den adel de onmogelijkheid in om de aloude voorregten onvoorwaardelijk in stand te houden, en heeft zich dus, ook in het vooruitzigt van geldelijk voordeel, gaarne met de regering vereenigd tot het daarstellen van dien gewigtigen maatregel, waardoor men zich zonder groot gevaar op de hoogte der negentiende eeuw hoopte te plaatsen. De tegenstand van enkele aristokraten bij het ten uitvoer leggen der ukase, beteekent dus niet veel. Meer zwarigheden bestaan er ten opzigte der boeren zelve, daar men, wat de doelmatige en regtvaardige verdeeling der te verwervene grondeigendommen betreft, met de grootste moeijelijkheden te kampen heeft. De akkers, die de boeren tot nu toe in leen bezaten, zijn overal zeer verbrokkeld, zoodat een en dezelfde boer op ver van elkander verwijderde punten kleine stukjes land in gebruik had. Om nu het verwerven van eigendom van wezenlijk nut te doen zijn, is het noodig, dat het grondbezit van iederen boer zoo veel mogelijk een geheel uitmake, en dit punt verwekt bij de boeren op ieder goed des te meer twisten, oneenigheid en beroering, omdat men het grootendeels aan hen zelve moet overlaten om hier te beslissen, dewijl het bijna geheel aan kundige en geschikte lieden voor het opmeten en schatten der gronden ontbreekt. Al die beroeringen, waarvan men zoo veel ophef heeft gemaakt, beperken zich dus tot eenen strijd over het mijn en het dijn, eensdeels tusschen de boeren en de edellieden, anderdeels en hoofdzakelijk, tusschen de boeren onderling. Voor de veiligheid van den troon is van dit alles niet het allerminste te vreezen."

LEIPZIG, *den 3 September*. Onze Courant berigt uit Chemnitz, dat eergisteren de stad Saijda, op 20 huizen na, geheel afgebrand is. Saijda ligt op eene hoogte, was meestal met zoogenaamde Schindeln, dat is dunne houten plaatjes gedekt en heeft geen ander water dan hetgeen door buizen derwaarts geleid wordt, van daar het voortslaan van den brand. — Volgens een gerucht stond ook Teschen in brand en met hetzelve verscheidene honderden morgen bosch; te Dresden meende men den boschbrand duidelijk gezien te hebben. — Sedert eenige dagen bevond zich te Dresden de gewezen Vorst van Serviё, *Milosch*.

Dat statistische opgaven en het onwederlegbaar bewijs der cijfers, wanneer zij op goede gronden rusten, best geschikt zijn om sommige vooroordeelen en valsche opvattingen te keer te gaan, is bekend. Dit is misschien ook het geval ten aanzien der spoorwegen. Hetgeen in de laatste tijden, en sedert eenige schrikbarende voorvallen, omtrent het gevaarlijke dier wijze van vervoer gezegd is, wordt het best wederlegd door eene algemeene opgaaf van derzelver uitkomsten. Zoo blijkt, bij voorbeeld, uit de statistieke berigten, aan het Britsche parlement overgelegd, over hetgeen op de voornaamste spoorwegen van Engeland in 1841 is omgegaan, dat in den loop diens jaars op gemelde ijzerbanen 4,600.000 menschen vervoerd geworden zijn, en daarbij slechts 56 ongelukken zijn gebeurd, waarbij 22 menschen het leven verloren hebben. Nog gunstiger zijn de uitkomsten in Belgie, waar in het jaar 1841 een vervoer van 2,640,000 reizigers heeft plaats gehad, van welke slechts een eenige door een ongeval het leven verloren heeft, terwijl slechts acht, en dat nog alle zeer ligt, gekwetst geworden zijn. Ontegenzeggelijk zou de vervoer van een gelijk aantal menschen op gewone wegen en met de vroeger gebruikelijke transportmiddelen van wagen en paarden een veel grooter aantal ongelukken te weeg gebragt hebben.

Dat op vele, vooral afgelegene plaatsen, het landvolk iets gemeenschappelijks tusschen de drijfkracht der stoomwerktuigen en het helsche vuur meende te ontdekken, is reeds meermalen gezegd en was niet onnatuurlijk, maar thans schrijven de boeren in Silezie aan de vermenigvuldiging der spoorwegen en aan de demonische magt, welke daarover het bestuur schijnt te voeren, eene ongelegenheid toe, welke men niet ligt gedacht zou hebben dat daaraan geweten had kunnen worden, het gebrek aan regen, namelijk. Zij beweren, dat de helsche geest, die onbetwistbaar de uitvinder dier wegen geweest is, door deze ijzerlijnen bewerkt, dat de wolken aan den hemel niet voortdrijven kunnen, maar in derzelver vaart gestuit en in derzelver zegenrijke uitstortingen belemmerd worden. Men meent ook reeds het, bij de boeren met den naam van heer der ijzerbanen bestempelde bovennatuurlijke wezen, dat de onheil-brengende uitvinding onder zijne bescherming heeft en thans, in Duitschland ten minste, zoo ijverig werkzaam is, ligchamelijk gezien te hebben, en wel terwijl hij in eene dorpskroeg trad.

ENGELAND.

LONDEN, *den 5 September*. In de fabrijkdistricten is nog alles bij het oude. Vele arbeiders zijn nog niet tot hun werk teruggekeerd, doch allewege heerscht volmaakte rust.

Volgens berigt uit Edimburg hadden H. M. en Prins *Albert* Vrijdag het kasteel van Dalhousie bezocht. Zij waren vergezeld van de hertoginnen van Norfolk en Buclengh en doorwandelden de straten van Dalkeith, zonder gevolg. In den avond van Vrijdag is de gansche stad Edimburg schitterend geïllumineerd geweest en ondanks eenen ligten regen, doorkruiste eene ontelbare massa menschen de stad. De Koningin heeft Zaturdag ochtend het kasteel van Dalkeith verlaten en hare plegtige intrede binnen Edimburg gehouden. De Koningin en Prins *Albert* moeten veel door zeeziekte hebben geleden. De groote receptie op het kasteel van Dalkeith is tot Maandag uitgesteld. Sir *R. Peel* en de graven van Aberdeen en Liverpool, benevens de hertogin van Norfolk bevonden zich onder degenen, die de eer genoten ll. Donderdag bij H. M. op Dalkeith het middagmaal te gebruiken.

Een heden ochtend uit Edimburg ontvangen brief maakt melding van een ernstig ongeluk, hetwelk Zaturdag gedurende den intogt der Koningin heeft plaats gehad. Een stellaadje, waarop tusschen de drie en vier duizend toeschouwers zich bevonden, stortte eensklaps in. Het gevolg hiervan was, dat verscheidene personen gekwetst werden; bij het verzenden van den brief wist men nog niet of er dooden waren; een andere brief wil echter weten dat negen personen bij dit ongeluk het leven hebben verloren.

Zondag hebben de Vorstelijke Gasten de godsdienstoefening op het paleis van Dalkeith gehouden, en na den middag een uitstapje in de omstreken daarvan gemaakt. Maandag zou de groote audientie voortgang hebben.

De onbekendheid met de aanzienlijke personen welke Schotland thans bezoeken heeft aanleiding tot meer dan ééne zonderlinge vergissing gegeven. Niet alleen is de opperhofmaarschalk, graaf van *Liverpool*, toen hij Vrijdag het kasteel te Edimburg bezocht, door het volk voor sir *R. Peel* aangezien, en als zoodanig met langdurig gejuich begroet, maar toen dienzelfden dag een der Koninklijke rijtuigen de stad binnenreed, hetwelk eenige vrouwelijke bedienden van het Hof bevatte, is de menigte in den waan gebragt dat eene dier vrouwen de Koningin was, en heeft het groote moeite gekost, de luide juichtoonen tot zwijgen te brengen.

Lord *Lynedoch*, de oudste der Pairs, die zijn vier en negentigste jaar is ingetreden, heeft, naar men verzekert, toen hij in Zwitserland vernam dat de Koningin Schotland dacht te bezoeken, van zijn besluit afgezien om naar Italie te reizen, en is thans naar Perthshire onderweg, waar hij H. M. nog hoopt aan te treffen.

Denkelijk zal Ierland, op zijne beurt, in den zomer van het volgend jaar, met een bezoek der Koningin vereerd worden. H. M. zou zelfs aan dat bezoek den voorrang boven dat aan Schotland hebben willen geven, maar daarvan terug gehouden zijn door de nog voortdurende oneenigheden over de herroeping der Unie, welke men hoopt dat weldra geheel geëindigd zullen wezen.

Van den 7den. Te Manchester was men, volgens sommige brieven, gisteren morgen weder voor nieuwe verstoring der rust beducht, ten gevolge eener talrijke zamenkomst van wevers, in het open veld, die echter weldra door de politie uiteen is gedreven. Over nagenoeg honderd en vijftig deelnemers aan den opstand in Yorkshire is het vonnis reeds uitgesproken. Enkelen zijn tot achttien maanden, meerderen tot zes, vijf of of vier maanden, anderen tot slechts drie weken gevangenis veroordeeld, en niet weinigen, na eene ernstige vermaning, op vrije voeten gesteld.

Volgens alhier ontvangene brieven der zendelingen tot uitbreiding van het Christendom onder de Israëliten, zijn al de geruchten omtrent mishandelingen, die zij te Jeruzalem zouden hebben ondergaan, ten eenenmale verdicht, en ondervinden zij, in tegendeel, zoowel van de Turksche autoriteiten als ingezetenen, de grootste welwillendheid. De Bisschop was ziek geweest, maar den 1 Julij bijna volkomen hersteld.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 6 September*. De Engelsche gezant, lord *Cowley*, begeeft zich sedert eenige dagen dikwijls naar het landgoed van den heer *Guizot*, te Auteuil, en heeft lange conferentien met hem. Men wil, dat Engeland wederaandringt op de ratificatie van het verdrag nopens den slavenhandel en het regt van onderzoek der schepen. Daar deze kwestie afgehandeld is, gelooft men niet, dat daarop weder terug kan gekomen worden.

De heer *Thiers* is van zijne reis naar Belgie en Holland te Parijs terug. Hij zal zich naar de Rhijn-provincien en Zwitserland begeven.

Tusschen Parijs en Belgie worden vele nota's gewisseld sedert het besluit van *Leopold* van den 28 Augustus, hetwelk den invoer van wijnen en zijden uit Duitschland, op dezelfde voorwaarden als uit Frankrijk, toestaat. Frankrijk is hiermede niet tevreden, en Belgie beweert, dat hare belangen het nemen van deze maatregelen gebiedt.

De spoorweg van Parijs naar Rijssel is aan eene compagnie, waarvan de heeren *Mellet* en *Henri* aan het hoofd staan, en die voor het grootste gedeelte uit Engelsche huizen te zamen gesteld is, toegestaan. Deze overeenkomst is eergisteren door den minister der publieke werken geteekend.

Eenige mariniers van een Fransch vaartuig te Tanger waren door de inwoners beleedigd en mishandeld. Op de klagten van den kapitein, hebben de negers van de garde des Keizers van Marocco, op bevel van hunnen Souverein, een paar der schuldigen geducht op het strand afgestraft, waarop de kapitein de afstraffing van de overigen heeft geschonken, en verklaard, dat hij met die genoegdoening tevreden was.

Te Algiers heeft het Fransche gouvernement eene kolonie, onder den naam van *Ain-Fouka* opgerigt, alwaar militairen, die hunnen tijd uitgediend hebben, zich aan den landbouw overgeven. Deze kolonie is digt bij de zee gelegen en in eene zeer goede streek. Het land is boschrijk, en er is water in overvloed. De landerijen zijn onder de arbeiders verdeeld, en de gouverneur-generaal verzekert aan iedere familie of huisgezin een zeer goed ingerigt en van steenen gebouwd huis, benevens hof, etc. De meeste dezer kolonisten hebben reeds eenig vee, schapen en geiten; zij zijn aan eene discipline onderworpen. Een kapitein kommandeert dezelve, en een luitenant-kolonel heeft het oppertoezigt. Alle jaren worden 10 der kolonisten naar Frankrijk overgevoerd, om aldaar een jong meisje tot vrouw uit te zoeken. De meisjes die besluiten, naar Algiers over te steken, bekomen van het gouvernement 500 francs als huwelijks-gift, om te dienen voor hunne inrigting. Onlangs zijn tien manschappen te Toulon, om eene vrouw te kiezen, aangekomen, en de stad heeft reeds de noodige fondsen gestemd voor de 10 meisjes, die aan deze uitnoodiging zullen voldoen. Alle jaren op denzelfd tijd zullen een dergelijk aantal kolonisten overkomen om te trouwen. Het daartoe gekozene tijdstip is des Konings naamfeest (1° Mei). Al de zuidelijke Departementen van Frankrijk zullen opofferingen aan deze nieuwe kolonie moeten doen. Den 28sten

hebben de 10 eerste huwelijken plaats gehad. In dit getal bevinden zich 9 Roomsch Katholijken en één Protestant. Binnen kort worden weder andere verwacht.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den 7 September.* Eergisteren hebben de nieuw benoemde leden van den Raad van State, de heeren *van Hoorn van Burgh*, en *van Breugel*, in handen des Konings den gevorderden eed afgelegd.

De heer *Noël*, inspecteur der bruggen en wegen in Belgie, die met eene missie ter zake van de uitwateringen in Vlaanderen belast is, bevindt zich sints eenige dagen in deze residentie.

De onlangs overleden hoofd-ingenieur, de heer *B. H. Goudriaan*, in zijne laatste levensdagen nog een bewijs van belangstelling in de nieuw opgerigte Koninklijke Akademie te Delft willende geven, heeft mondeling aan zijnen vriend, den heer *F. W. Conrad*, ingenieur der 1ste klasse bij den waterstaat, het verlangen geuit, dat uit zijne nalatenschap de volgende voorwerpen mogten worden afgezonderd, om als een geschenk en bewijs van aandenken van zijnentwege in de verzameling der genoemde akademie te worden bewaard: 1°. een zeer net gewerkt model van de sluis van het nieuwe werk aan het Nieuwe Diep, met stolp en voetstuk; 2°. een gelijksoortig model van de Bateau-porte met sluisdeuren te Medemblik; en 3°. zes stuks gelithographieerde portretten van den vader des overledenen, den staatsraad en inspecteur-generaal van den waterstaat *A. F. Goudriaan*. Een en ander is thans door den heer *Conrad*, ook namens Mevrouwe de Weduwe *Goudriaan*, aan de Regering aangeboden, die zich beijverd heeft, om deze vermaking ten behoeve der Koninklijke akademie met erkentelijkheid te aanvaarden.

Van den 9den. Men verzekert, dat er eerlang een nieuw plan voor de Kon. Ned. Loterij zal worden bekend gemaakt, en dat dit plan aanmerkelijke veranderingen zal ondergaan, in vergelijking met dat van vorige Loterijen.

SCHOKLAND, *den 3 September.* In den vroegen morgen van den 31 Augustus jl., had tusschen de Lemmer en Schokland het volgende ongeluk plaats:

Willem Karel, oud 48, en *Louwe de Jong*, oud 68 jaren, beide visschers van beroep, huiswaarts keerende, werden door eene windvlaag met hun schuitje omver geworpen, en wel zoodanig, dat zij onder hetzelve geraakten. Zucht tot zelfbehoud deed hen alle mogelijke pogingen aanwenden, om boven op hetzelve te komen, hetwelk hun na veel moeite ook eindelijk gelukte. In dezen benaauwden toestand ruim 3 uren lang heen en weder geslingerd zijnde, komt eindelijk de brave *Jan van Dijk*, beurtschipper van Sneek op Amsterdam, ter hunner redding opdagen. Deze, van verre het gevaar bemerkende, waarin beide visschers zich bevonden, stelt terstond alle middelen in het werk, om hen met zijn vaartuig te naderen en werpt, digt genoeg bij hen zijnde, hun eene lijn toe, om die om hun lijf te binden, ten einde hen alzoo bij zich aan boord te brengen; doch geen hunner, door vermoeijenis en koude afgemat, hiertoe in staat zijnde, neemt de menschlievende *van Dijk*, het besluit, zich zelve een touw om het lijf te doen, en met gevaar van zijn leven bij hen te komen; waarna hij beide aan boord bragt, de noodige verkwikking toedjende, en te Schokland aan hunne naastbestaanden terug gaf niet alleen, maar zelfs eene milde gift in geld schonk, om in de noodzakelijkste behoeften te kunnen voorzien.

Eere hebbe de edele daad van den menschenvriend *van Dijk!* buiten hem zouden deze arme visschers waarschijnlijk hun graf in de golven gevonden hebben. Thans bijna van alles beroofd, zelfs van datgene, waarmede zij zich het dagelijksche onderhoud verschaften, blijft hun oog gevestigd op God en de hulp hunner natuurgenooten.

LEEUWARDEN, *den 12 September.* Het Kerkgebouw der Afgescheiden-Hervormde Gemeente alhier, in dezen zomer aan de noordzijde dezer Stad gebouwd, is op gister voor het eerst tot godsdienstoefeningen gebruikt, en heeft de Eerw. VAN VELZEN, Afgescheiden leeraar te Amsterdam, daartoe herwaarts overgekomen, daarin des voormiddags van 9—12 uur gepredikt. Vervolgens is in de namiddag-dienst, welke van half 2 tot 5 uur duurde, den Doop, en des avonds van half 6 tot 8 uur het H. Avondmaal bediend. Grooter dan het kleine kerkgebouw bevatten kon, was de toevloed der bezoekers, meest landlieden, die daartoe reeds te half 7 in den morgenstond voor de Kerk kwamen. Niettegenstaande deze menigte toehoorders en den toevloed van nieuwsgierigen is, onder beveiliging van de Policie, de goede orde hierbij geheel niet verstoord geworden.

— Heden morgen heeft alhier eene buitengewone *Harddraverij* plaats gehad, tusschen de twee beroemde Friesche Harddravers *de Lijtse* van den Heer A. VAN DER HOOP te *Amsterdam* en *de Nette* van den Heer SAKE VISSER te *Akkrum*, zoo men wil, ten gevolge eener weddenschap tusschen genoemde Heeren, *welke* van deze beide paarden de vlugste in den draf kon genoemd worden. Het gevolg hiervan is geweest, dat de laatste, bereden door den pikeur WOUTER VAN DER MEULEN, in drie verschillende reden de overwinning heeft behaald op de eerste, bereden door den pikeur ARIE HOUTMAN, en wel op eene baan van *honderd* roeden lengte. Hoe weinige publiciteit ook aan deze zaak gegeven was, zoo heeft toch een groot getal aanschouwers deze merkwaardige wedren bijgewoond; te merkwaardiger, omdat het beide Harddravers, wegens de veelvuldige door hen gewonnen prijzen, niet meer geoorloofd is, in de provincien *Friesland* en *Groningen* op de gewone wedloopen mede te draven. De Liefhebbers hebben dus met genoegen gebruik gemaakt van deze zeldzame en schoone gelegenheid om beide uitmuntende paarden tegen elkander te zien wedijveren.

— De *Staats-Courant* behelst een, den 29 Augustus geteekend besluit des Konings, hetwelk de volgende bepalingen behelst:

WIJ WILLEM II, ENZ.

Gelet op Ons besluit van den 25 April dezes jaars, no. 79, waarbij, ten einde gevolg te geven aan de van Regeringswege toegezegde herziening der bestaande pensioenen en der daarbij genoten wordende toelagen, mitsgaders van de wachtgelden, eene staats-commissie is ingesteld, bestemd om zich met die herziening bezig te houden en om Ons maatregelen voor te stellen, geschikt om dat doel te bereiken;

Gezien het verslag door die commissie, onder dagteekening van den 2 Julij jl., aan Ons uitgebragt;

De hoofden der ministeriële departementen gehoord;

En in aanmerking nemende dat de regelen der voorsz. commissie aangewezen, over het geheel kunnen worden aangemerkt, als een zeer gepasten leiddraad te zullen opleveren voor het werk der bedoelde herziening.

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De hoofden der ministeriële departementen die zulks aangaat, zullen, elk in den zijnen, ten spoedigste onderzoeken de pensioenen en daaraan verbondene toelagen, en, dezelve toetsende aan de hierna aangewezene regelen, Ons zoodra mogelijk eene voordragt aanbieden omtrent de vermindering of intrekking van die pensioenen en toelagen, welke, in verband met gemelde regelen, daarvoor vatbaar zijn.

Art. 2. Zij zullen, als buiten het bereik van vermindering of intrekking vallende, aanmerken:

1°. De pensioenen, welke overeenstemmen met de daarop toepasselijke algemeene verordeningen, alsmede de kerkelijke pensioenen, begrepen in de termen van art. 192 der grondwet; 2°. de pensioenen, die, ter vergelding van meer dan gewone diensten, aan den lande bewezen, verleend zijn, en als een blijk van nationale erkentelijkheid beschouwd moeten worden; 3°. de pensioenen, gegrond op eene bepaalde toezegging van het Hoofd van den Staat, onder voorwaarde waarvan ambtelijke betrekkingen zijn aangenomen, voortgezet of nedergelegd geworden; 4°. de pensioenen ter vergoeding van schade, in het belang van den Staat geleden, of tot extinctie van schuldvorderingen, ten laste des Rijks verleend; 5°. de pensioenen aan burgerlijke ambtenaren, onder de vóór den jare 1814 bestaan hebbende regeringen hier te lande verleend; 6°. de pensioenen van weduwen en kinderen van burgerlijke ambtenaren, die, bij wijze van in de plaatsstelling voor hunne mans of vaders, kunnen geacht worden te vallen in eene der bij deze aangewezene cathegoriën; 7°. de pensioenen van militairen bij de land- en zeemagt, die 40 en meer dienstjaren tellen; 8°. de pensioenen aan militairen bij de land- en zeemagt verleend, van vóór den jare 1795 tot en met 1813; 9°. de pensioenen, waarmede sedert 1814 begunstigd zijn geworden personen, die in den jare 1795 de militaire dienst van den Staat verlaten hebben, zoomede die, verleend aan hen, welke tot in 1813 eene allowance van het Engelsche Gouvernement hebben genoten; en 10°. de pensioenen aan weduwen van militairen of aan kinderen van militairen toegestaan.

Art. 3, Ten aanzien van de overige pensioenen, welke, volgens de vorenstaande cathegorien, niet buiten het bereik van intrekking of vermindering vallen, zal in acht worden genomen: 1°. dat niet verder dan tot het maximum van pensioen bij de reglementen bepaald, zullen verminderd worden de pensioenen verleend aan ambtenaren, die door suppressie of organisatien zijn uitgevallen; 2°. dat, met betrekking tot de hoofden van departementen van algemeen bestuur niet behooren te worden verminderd, beneden de *f* 6000, de pensioenen van ministers, noch beneden de *f* 5000 die van directeuren-generaal; en 3°. dat, in geval van cumulatie van pensioenen met andere inkomsten, niet meer dan de helft van het bedrag dier inkomsten op het pensioen zal worden ingehouden, met dien verstaande nogthans, dat het genot, door zoodanige cumulatie verkregen, nimmer de som van *f* 6000 te boven zal gaan.

Art. 4. Indien er eenig pensioen mogt zijn, niet bepaaldelijk vallende in eene der hierboven aangewezene cathegorien, zal daarop in het bijzonder Onze aandacht moeten worden gevestigd, onder bijvoeging van bepaalde voorstellen, waarbij zoo veel mogelijk zal moeten worden uitgegaan van de beginselen, welke ten aanzien der overige zijn aangenomen, en overeenkomstig de beschouwingen en bedoelingen, ontwikkeld bij het verslag der staats-commissie.

Art. 5. Er zal Ons mede zoodra mogelijk door de hoofden der departementen respectivelijk eene voordragt aangeboden worden ten aanzien van de thans toegestane wachtgelden.

Met betrekking tot deze, zal in het oog moeten worden gehouden: 1°. dat alle wachtgelden die ⅔ gedeelten der laatstgenotene belooning te boven gaan, tot dat bedrag zullen worden gereduceerd; 2°. dat zij niet langer dan gedurende de jaren 1842 en 1843 zullen worden genoten; 3°. dat alle genieters van wachtgeld, welke binnen den voorschreven termijn niet zijn of niet hebben kunnen worden in dienst gesteld, zullen worden gepensioneerd naar gelang van hunnen diensttijd, met inbegrip van dien, gedurende welken zij wachtgeld genoten hebben; en 4°. dat de laatstvorige bepaling ook toepasselijk zal zijn op hen, die minder dan tien jaren dienst tellen; zoodanig dat deze pensioen zullen erlangen in evenredigheid van het tijdvak van dienst en van wachtgeldgenot zamengenomen, ofschoon die beide tijdvakken, vereenigd, minder dan tien jaren moeten uitmaken.

— Bij een besluit van den Souvereinen Vorst, van den 15 Februarij 1815, no. 16, is, onder anderen, bepaald, in art. 1, dat het aan niemand, buiten Hoogstdeszelfs uitdrukkelijke toestemming, zal vrijstaan te gelijker tijd twee lucrative ambten te bekleeden, ten zij geen daarvan een zuiver inkomen van *f* 300 jaarlijks opbrengen mogt. De toepassing van deze bepaling is bij de uitvoering gebleken niet zonder moeijelijkheid te zijn; van den eenen kant toch zijn er menigvuldige gevallen, waarin het billijk en doeltreffend moet worden geacht, van den bij voorschreven artikel gestelden regel af te wijken, maar van de andere zijde is het niet wel mogelijk in al die gevallen telkens de toevlugt tot den Koning te nemen, ten einde Hoogstdenzelven te verzoeken om toestemming tot zoodanige afwijking te verleenen; van hier waarschijnlijk, dat aan de aangehaalde bepaling, hoe heilzaam in zich zelve ter wering van wezenlijke misbruiken, en daarom allezins te handhaven, niet altijd de hand is of wordt gehouden. Het is Z. M. toegeschenen, dat dit bezwaar in zoo verre zou kunnen worden verholpen, als aan de autoriteiten en collegien, aan welke de benoeming tot ambten en bedieningen is toegekend, onder herinnering aan voorschreven verbod en behoudens *gepaste* voorschriften, de bevoegdheid werd opgedragen om zelve de uitzondering toe te staan, welke volgens bovengemeld besluit alleen door den Koning kan worden verleend. Z. M. tevens lettende op de noodzakelijkheid om bij de benoemingen, welke door Hoogstdezelve geschieden, naauwkeurige kennis te hebben van de omstandigheden, die tot het toepassen van het verbod of het toelaten van eene uitzondering heeft moeten leiden, heeft het doeltreffend geoordeeld te gelijker tijd te dien aanzien voorschriften te geven, en heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken, naar aanleiding daarvan, het volgende tot instructie ontvangen: 1°. dat de voordragten, welke aan Z. M. worden gedaan ter vervulling van ambten, aan welke geldelijke voordeelen zijn verbonden, steeds zullen moeten vergezeld gaan van juiste opgaven omtrent de lucrative ambten, welke reeds door de voorgedragen personen bekleed worden, en 2°. dat alle autoriteiten en collegien, aan, welke de benoeming tot ambten en bedieningen is toegekend, tot geene benoeming zullen mogen overgaan; dan na juiste kennis te hebben verkregen van de lucrative betrekkingen, welke door de personen, die bij hen in aanmerking komen, reeds mogten worden bekleed, en dat zij niet dan om zeer gewigtige redenen tot de benoeming van zoodanige personen zullen mogen overgaan, en in die gevallen, in hun besluit, of in de acte van aanstelling, uitdrukkelijk melding moeten maken van al de lucrative ambten of bedieningen, welke aan den benoemde bereids zijn opgedragen.

Om nu aan Zijner Majesteits in opgemelde instructie kenbaar gemaakt verlangen te kunnen voldoen, is het den Minister toegeschenen, en heeft Zijne Exc. de gewestelijke besturen uitgenoodigd, er wel voor te willen zorgen: 1°. dat in iederen voordragts-staat van kandidaten, ter vervulling van eenig ambt of bediening, eene kolom worde aangetroffen, aanwijzende al de ambten, welke door de candidaten reeds worden bekleed, met het bedrag der inkomsten daaraan verbonden, mitsgaders eene kolom tot aanwijzing van de inkomsten der betrekking, waarvoor de voordragt dient, en dat, bij de inzending van zoodanigen staat, consideratien worden gevoegd over het *al* of *niet* wenschelijke eener toepassing der bedoelde uitzondering van de in genoemd besluit van den 15 Februarij 1815 vervatte bepalingen, en 2°. dat, door eene gepaste aanschrijving aan alle daarbij belanghebbende autoriteiten of collegien, op de uitvoering van het tweede gedeelte der verkregen instructie worde aangedrongen.

— Men verzekert dat, met 1 October aanstaande, de laatstelijk vastgestelde wet op het Notaris-ambt, van 9 Julij jongstleden, in werking zal worden gebragt. Eerlang ziet men de koninklijke besluiten, daartoe betrekkelijk, benevens de vaststelling van het tarief voor het *honorarium* te gemoet.

— Uit het verslag nopens den staat van het armwezen, over 1840, blijkt, dat er in het geheel 6278 instellingen van weldadigheid zijn, 6262 zijn gemeentelijke; de overige hebben eene meer algemeene bestemming. De gevraagde inlichtingen ontbreken van 151. Er hebben 561,162 personen van de weldaden genoten, van diegenen dezer instellingen, omtrent welke inlichtingen zijn ontvangen. Onder dat getal zijn echter niet begrepen degenen, die toevlugt hebben genomen tot de commissien of vereenigingen, welke uitdeelingen doen van levensmiddelen en brandstoffen, en tot de banken van leening. Het geheele getal dezer personen staat tot de bevolking als 193 92/100 tot 1000. Volgens de van de besturen der bedoelde instellingen ontvangen opgaven, bedragen de uitgaven in het geheel *f* 18,654,597,77. Volgens diezelfde opgaven bedragen de ontvangsten in het geheel *f* 19,221,786,36½.

— De groote jagt zal op Zaturdag den 17 dezer, in de provincie Groningen geopend worden; zullende echter niet gejaagd mogen worden op gronden, waarop de oogst nog niet mogt zijn afgeloopen; terwijl de lange en korte jagten in het publieke veld alleen zullen mogen worden uitgeoefend op Maandag, Woensdag en Zaturdag van iedere week; zullende bij vervoer van wild naar provincien, waarin de jagt nog niet is geopend, de houtvesters gemagtigd zijn, om consentbilletten tot vervoer af te geven, geldig voor den tijd, welke door hen tot dit vervoer noodig zal worden geoordeeld.

— Naar men verneemt, zijn er valsche coupons van *f* 24.75 van 1 April 1842, in omloop, als van de administratie der Heeren *S. & D. Sarpotas c. s.* afkomstig, wier onechtheid alleen uit het gemis van het zoogenaamd watermerk kenbaar is.

LEEUWARDEN, den 10 September 1842.

In het *Nieuwe Stads-Weeshuis* alhier is gisteren voor de zevende maal weder het jaarlijksch Feest gevierd ter nagedachtenis van den edelen JACOBUS MARTINUS BALJÉ, wiens weldadige dankbaarheid, in de hand der Voorzienigheid, een middel is geweest om dit zijn vaderlijk Gesticht voor den ondergang te behoeden, en wiens wijze bepalingen en voorschriften de nuttige strekking van dit Weeshuis hebben verhoogd. Vandaar, dat dit feest door Bestuurders en Weezen jaarlijks niet bloot uit gewoonte of pligt — maar met een dankbaar gevoel van verpligting en vereering gevierd wordt, op eene wijze, zoo edel eene weldaad waardig; — te meer, dewijl het getal Weezen in de laatste jaren op eene buitengewone wijze toegenomen en thans tot 129 geklommen is, en dewijl het blijkt, dat de tegenwoordige inrigting van het Gesticht volkomen aan deszelfs doel beantwoordt. De dankbaarheid voor zoo groote voorregten in het algemeen, en voor de weldaad van BALJÉ in het bijzonder, bij de Weezen op te wekken en hun daardoor tot pligtbetrachting aan te sporen, was dan ook het voorname doel der rede van den tegenwoordigen Rentemeester, den Heer Mr. J. SCHIK, op den avond van dezen dag in de groote zaal van het Gesticht gehouden. Bij deze gelegenheid werden tevens zes der Weezen met fraaije Boekgeschenken begiftigd, omdat zij door vlijt en goed gedrag boven anderen hadden uitgemunt; ofschoon het anders voor Regenten en Regentessen aangenaam en voor de Weezen zelve streelend was, dat de Rentemeester kon betuigen, tegenwoordig zoodanig over het zedelijk gedrag der kinderen in het algemeen voldaan te zijn, dat het gedurende dit jaar nog niet noodig was geweest, één hunner wegens wangedrag te straffen. Op dezen zedelijken steun vestigde zich alzoo het vertrouwen, dat het Gesticht duurzaam aan deszelfs bestemming en aan de edele bedoelingen van den dankbaren BALJÉ zal beantwoorden, en vermeerderde de vreugde van dit feest, die vooral werd aan den dag gelegd door het zingen van zeer gepaste en schoone feestge-

[illegible], welke voor deze en vorige gelegenheden vervaardigd waren en bestuurd werden door den verdienstelijken onderwijzer A. WEBER. Lang moge dit, voor derhalve minvermogende standen der stad *Leeuwarden* zoo belangrijke en zoo voortreffelijk bestuurde Gesticht met zulke gevoelens dit jaarlijks feest ter dankbare vereering van deszelfs voormaligen Voedsterling vieren!

E.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 3 September het schonerschip *Mary & Rose*, kapt. T. Tervit, van Stockton; het barkschip *Argo*, kapt. C. Haagensen, van Droback. Den 4 dito de kofschepen *Henderina*, kapt. J. J. Buiten, van Newcastle en *Sophia*, kapt. R. G. Wever, van Droback. — Den 6 dito de kofschepen *Catharina Jacoba*, kapt. J. N. Westerbaan, van Drammen, en *Siewerdina*, kapt. W. C. de Haan, van St. Ubes. — Den 7 dito de schonerschepen *Fame*, kapt. W. Barfield en *Flora*, kapt. John Manning, beide van Londen. — Den 8 dito het schonerschip *Iem Crow*, kapt. W. H. Carter, van Liverpool.

Uitgezeild: Den 5 September het schonerschip *Eliza & Ann*, kapt. J. Richards, naar Engeland. — Den 6 dito het kofschip *de jonge Jacob*, kapt. A. J. Verlee, naar Dantzig; het tjalkschip *Annegina*, kapt. H. W. Pekelder, naar Hamburg; het smakschip *de Goede Hoop*, kapt. P. E. Vos, de kofschepen *Stad en Lande*, kapt. R. Helmers, *Vr. Lubbegina*, kapt. F. K. de Weerd, *de Broeders*, kapt. H. J. Fijn, *de Houthandel*, kapt. H. D. de Grooth, alle vijf naar Noorwegen en *Boudina*, kapt. P. H. Klatter, naar Schotland. — Den 7 dito het brikschip *Erstatningen*, kapt. A. Albrethsen, naar Noorwegen; het schonerschip *Robert Edwart Ward*, kapt. J. Barlie, naar Engeland. — Den 8 dito het schonerschip *Union*, kapt. A. Gallawaij, naar Londen; de kofschepen *Jacoba Hazewinkel*, kapt. J. G. Boon, *Agatha*, kapt. W. J. de Grooth, *Catharina Elizabeth*, kapt. T. J. Reus, en *Margaretha*, kapt. K. F. Harding, alle vier naar Noorwegen, en *Martha Alida*, kapt. K. H. Plukker, naar Schotland. — Den 10 dito het brikschip *Alexandrina*, kapt. C. K. Vagt, de galjasschepen *die Tägend*, kapt. A. D. Nieman en *Poulina*, kapt. C. Maas, alle drie naar de Oostzee; het barkschip *Argo*, kapt. C. Haagensen, naar Noorwegen; het smakschip 4 *Gezusters*, kapt. Z. Helmers; naar de Oostzee.

M E N G E L W E R K.

's KONINGS BEELDTENIS.

Men is weder in de gelegenheid gesteld, dus vermeldt het *Journal de la Haye*, een nieuw meesterstuk te aanschouwen, door het penseel van onzen voortreffelijken Kunstenaar PIENEMAN, den Vader, voortgebragt, welke beschouwing elk met bewondering vervullen moet, voor dat verheven talent. Het is de beeltenis, levensgrootte en ten voeten uit van onzen geëerbiedigden KONING. De Schilder heeft het indrukwekkend oogenblik gekozen, in hetwelk de Monarch, tijdens Hoogstdeszelfs plegtige inhuldiging te Amsterdam, den 28 November 1840, na de voorlezing van de Grondwet te hebben aangehoord, overeind staande, met ontblooten hoofde, den eed zweren zal, door de Staatsregeling voorgeschreven. Des Konings regterhand, houdende den Veldmaarschalksstaf, rust op de Grondwet, welke op eene tafel is geplaatst, waarop de attributen van het Koningschap vereenigd zijn. Z. M. is gekleed in den Koninklijken mantel, wiens schikking zoodanig gelukkig is gekozen, dat daardoor des Vorsten edele houding zich op het voordeeligst vertoont. Een heerlijk zonlicht verhoogt de kracht der Schilderij en volmaakt het geheel in deszelfs verwonderlijke, eenvoudige en toch zoo verhevene zamenstelling.

Te prijzen de zuiverheid van teekening, de kracht van voorstelling, de uitmuntende werking van licht en bruin, de gelukkige harmonie der partijen onderling en de uitvoerigheid der gedeelten, zou slechts eene herhaalde lofbetuiging wezen, welke men aan alle de voortbrengselen van het penseel van PIENEMAN toekent; maar het geen de ziel treft, de illusie volkomen maakt, en u in het bekoorlijke der wezenlijkheid plaatst, is de zoo ware en verheven uitdrukking in het gelaat des Konings: met eene betooverende volmaaktheid, zoo als de kunst die als in het leven weet te brengen, geeft het tafereel u die menging van grootheid en welwillendheid, van dapperheid en majesteit, dien levendigen en omvattenden blik, welke met een oogopslag zoo vele dingen overziet, en dat ridderlijk karakter, 't welk alleen den Koning behoort, terug. Tot den huidigen dag, is het welligt der kunst niet geoorloofd geweest, aan de waarheid zoo nabij te komen, want WILLEM II is daar op het doek in zijn geheel wezen en bestaan, en leeft daar voor altoos.

Hare Majesteit de Koningin betuigde dan ook aan den Heer PIENEMAN Hoogstderzelver goedkeuring over deze beeldtenis des Konings, en op het oogenblik der bezigtiging zelve, en op de meest vleijende wijze voor den Schilder, heeft H. M. hem gemagtigd ook Harer Majesteits afbeeldsel te vervaardigen. Daardoor zal men nu ook in staat worden gesteld, in het vervolg een gelijkend portret van H. M. te erlangen, 't welk bij zoo velen zeer welkom wezen zal.

Bij de loffelijke getuigenis der Koninklijke voldoening, kan men nog voegen, die van den grooten Franschen Schilder, welke zich eenigen tijd in den Haag heeft opgehouden en zoo gunstig aan het Hof is ontvangen. De Heer GUDIN heeft met geestdrift en gevoel, aan het hart des Kunstenaars bijzonder eigen, zijn bewondering aan den Heer PIENEMAN betuigd, welke hem getroffen heeft bij de beschouwing van dit heerlijk Kunststuk der Hollandsche School, die altoos en nog heden haren roem handhaaft.

INVOER VAN BEENDEREN TER GRONDMESTING IN GROOT BRITTANJE, VAN 1821 TOT 1835.

Hoe veelvuldig het gebruik van beenderen tot bovengemeld einde in Engeland en Schotland zij, mogen blijken uit de volgende Tabel, welke ontleend is aan het *Universal-Blatt für die gesammte Land- und Hauswirthschaft* van SCHWEITZER, SCHUBARTH en WEBER, XIII, s. 166.

De waarde der ingevoerde beenderen bedroeg:

	in Engeland		in Schotland	
1821	15,898	pond sterl.	70	pond sterl.
1822	9,438	" "	52	" "
1823	14,395	" "	82	" "
1824	43,940	" "	82	" "
1825	86,571	" "	130	" "
1826	94,747	" "	245	" "
1827	77,956	" "	1,798	" "
1828			2,874	" "
1829	58 — 59,000	" "	12,322	" "
1830			8,529	" "
1831	65,623	" "	7,088	" "
1832	77,847	" "	13,908	" "
1833	97,900	" "	25,522	" "
1834	118,121	" "	21,452	" "
1835	127,131	" "	28,225	" "

PROEVEN NOPENS HET VERSCHILLEND GEWIGT VAN AARDAPPELEN.

Het is een algemeen gevoelen, dat de aardappelen in het najaar voedzamer zijn en, voor de stokerijen, meer alkohol opleveren, dan in het voorjaar. Körte heeft het verschillend gewigt der aardappelen op deze beide tijdperken trachten te bepalen, en bevonden, dat, wanneer hij in den Herfst en in het Voorjaar eenige, herhaalde malen gezeefde, aardappelen met de grootste zorgvuldigheid woog, het gewigt der voorjaars-aardappelen altijd geringer bleek te zijn. In den Herfst namelijk van 1831 gaven 45 Schepels goed van aarde gezuiverde aardappelen, schepel voor schepel gewogen, gezamenlijk een gewigt van 4582 ponden, zijnde het zwaarste gewigt van een schepel 110 en het ligtste 101 ponden. Op den 24 Maart 1832 werden van deze zelfde aardappelen 42 Schepels onder gelijke voorzorgen gewogen, en bevond hij, dat derzelver gezamenlijk gewigt nu was ruim 4200 ponden, zijnde het zwaarste gewigt van een schepel bij deze proef 106, het ligtste daarentegen 99½ ponden, dus een verschil, dat voor groote hoeveelheden inzonderheid tot fabrijkmatig gebruik, alleezins in aanmerking verdient te komen.

In de tweede plaats merkt Körte aan, dat oplettende fabrikanten van aardappelmeel en brandewijn, op eene gelijke hoeveelheid, de grootste aardappelen voor hun bedrijf voordeeliger rekenen, dan de kleinere.

Door proefnemingen bevond hij, dat, het overige gelijk staande, een schepel groote aardappelen meer massa bevatte, dan een schepel kleine en dat de eerste derhalve in dit opzigt (voor fabrijken zoo wel als tot huishoudelijk gebruik) het voordeeligste zijn, Want, terwijl een schepel groote aardappelen, waarin hij 334 stuks op een schepel telde, 109,5 ponden woog, woog een schepel kleine aardappelen, waarvan er 2530 stuks op een schepel gingen, niet meer dan 106 3 ponden, en, bij eene andere proef woog een schepel groote aardappelen (551 stuks) 108 ponden, een schepel kleine (4963 stuks) daarentegen slechts ruim 101 ponden. Dit verschil is zoo groot, dat, wanneer de grootte der aardappelen zoo veel verschilt, als in bovengemelde proefnemingen, 13 Schepels groote aardappelen nog eene meerdere innerlijke waarde hebben, dan 14 Schepels kleine, welk verschil nog des te aanmerkelijker is, als men nagaat, dat kleine aardappelen naar evenredigheid veel meer schil hebben, dan grootere.

Overgenomen.

De BOTER te Leeuwarden, den 9 September 1842, *f* 36,00 à *f* 38,00.

GROVE KAAS *f* 18,00 à *f* 23,50.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw.*

LEEUWARDEN, Vrijdag den 9 September 1842: Puik Boter *f* 38,00.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 10 September 1842.

NEDERLAND			Gebl.		RUSLAND.			Gebl.
Werk. Schuld 2½ pCt.	52 15/16				1798, 1816.... 5 pCt.	106¼		
Dito dito..... 5 "	101 13/16	101⅞	101⅞		1828, 1829.... 5 "	106¾		
Rest. Uitg. dito........					1831, 1833.... 5 "			
Kansbilletten					Dito bij *Hope*.. 4 "	90¼		
Amortis. Synd. 4½ pCt.	94 11/16				Inschr. in Assig. 6 "			
Dito dito .....3½ "	77¼				Certifi. van dito 6 "	71¼		
Handel-Maats. 4½ "	140⅛	140¼	140⅜		AMERIKA ... .. 6 "			
O. I. Leening 5 "	99 15/16	100			Dito...... ... 5 "			
Aand. Rijn Spoorw....					POLEN.			
Dito Haarlemmer......					Aand. met Lot. fl. 500 *f*			
Dito Rotterdam.......					OOSTENRIJK.			
Haarl. Meer... 5 pCt.					Metaliek....... 5 pCt.	107¼		
SPANJE.					Dito .... 2½ "	56¼		
L.b. *Ard.* van 85 £ 5 pCt.	16¾	17	16 15/16		W.-B. bij *G. & Co* 4 "			
Ardoins Coupon.......					BRAZILIE.			
Passive...............					Obl. te Lond. 5 pCt.			

Frank. Inschrijv. G. B. 80¼; Brazilianen van 100 £ 67, ¼; van 200 £ 64¾, 65¼; Mex. van 100 £ 34¼, ¼, ¼.

In onze binnenl. fondsen ging heden zeer weinig om. De stemming daarin, was evenwel zeer vast.

Spaansche waren iets meer aangeboden. Brazil. en Mexik. meer gevraagd. Alle overige vreemde effecten onveranderd.

Vijfde trekking der Oostenrijksche Loten van 250 fl.: No. 35785 fl. 250,000; No. 69442 fl. 50,000; No. 59239 fl. 15.000; No. 9526 fl. 10,000; No. 28295 fl. 8000; No. 24268 fl. 6000; No. 51236 en 63842 ieder fl. 4000; No. 9540 en 118521 ieder fl. 2000; No. 23471, 68420 en 72687 ieder fl. 1500; No. 18986, 63856, 71480, 76639 en 85080 ieder fl. 1200; No. 18996, 18997, 63937, 81154 en 94995 ieder fl 1100; No. 26451, 28298, 59028, 75830 en 75922 ieder fl. 1000.

De Provinciale Commissie van Onderwijs in Friesland, zal hare gewone Najaars-Vergadering houden den 4 October 1842, op het Gouvernementshuis te Leeuwarden, alwaar het examen der Onderwijzers eenen aanvang zal nemen op dienzelfden dag, des voormiddags ten 8 ure.

Degenen die verlangen eenig examen te ondergaan, zijn verpligt, met overlegging der vereischte getuigschriften, hiervan aangifte te doen bij den Schoolopziener van het District, waarin zij woonachtig zijn, uiterlijk op den 24 September e. k.

De Secretaris der Commissie,
H. AMERSFOORDT.

, Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER MARTHA ADRIANI, geliefde Echtgenoot van
Leeuwarden, den 7 September 1842. E. R. HARKEMA.
Vrienden en Bekenden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te merken.

BOLSWARD, den 7 September 1842. Heden beviel van eene DOCHTER K. CANTER VISSCHER, Echtgenoot van
Z. TADEMA.

, Heden avond beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER HOUKJE T. OVERMEER, geliefde Echtgenoot van
Woudsend, den 7 September 1842. JAN A. AUKES.

, Heden morgen verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, AUKJE WILLEMS SWART, geliefde Echtgenoote van
Tjummarum, den 9 September 1842. SIBLE WIJTZES BRUINSMA.

, Door Gods vaderlijke goedheid beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON BOUKJE RONNER, Echtgenoote van
St. Anna, den 10 September 1842. K. A. KIM.

LEEUWARDEN, den 11 September 1842. Heden morgen beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON TJITSKE MEETER, geliefde Echtgenoote van
D. DIJKSTRA.

, Heden overleed alhier op het onverwachtst, in den ouderdom van bijna vijf en zestig jaren, onze waarde Tante, PIETJE JANS ROMKEMA, Wed. G. LANGIUS.
Bolsward, *Uit aller naam,*
den 2 September 1842. G. v. D. WERF,
G. SCHOONHOFF.

, Heden nacht omstreeks 1 uur, overleed in den ouderdom van bijna 63½ jaar, KLASKE S. v. D. VELDE, Weduwe KEIMPE GERBENS DE JONG.
Grouw, P. v. D. VELDE.
den 2 September 1842. *Uit naam van de mede Familie.*

, Heden overleed te Leeuwarden den 4 September 1842, ons eenigst geliefd Kindje AGE, in den ouderdom van een jaar en ruim vijf maanden.
T. M. T. LOOXMA.
Eenige kennisgeving. B. J. LOOXMA, geb. WILLINGE.

, Hadden wij in een kort tijdperk het gevoelig verlies van dierbare betrekkingen te betreuren, heden avond 11 uur werd de smart op nieuw vermeerderd door het overlijden van onzen dierbaren Zoon RIENTS. Hij mogt den ouderdom van 14 jaren en ruim 7 maanden bereiken. Wij hopen in dezen weder te berusten in het alwijs bestuur van *Hem*, wiens doen altijd liefde is.
Akkrum, KLAAS P. DE GROOT.
den 6 September 1842. AUKJEN A. VERWERDA.
Deze algemeene strekke tevens tot bijzondere kennisgeving.

, Heden overleed, in den ouderdom van ruim 37 jaren, mijn waarde Echtgenoot MARTEN OEPKES BOOMSMA, in leven Mr. Bakker alhier, nalatende vier Kinderen, waarvan een uit deszelfs vroeger huwelijk, allen te jong, om dit groot verlies te beseffen.

Hoe zwaar ons dit afsterven treft, kan door allen begrepen worden, die den overledene gekend hebben.
Makkum, den 6 September 1842. J. H. AMELS.

, Heden overleed tot mijne innige droefheid het oudste mijner twee Kindertjes, mijn geliefd Zoontje JACOBUS, in den ouderdom van een en een half jaar, zijne Moeder slechts zestien weken overleefd hebbende.
Franeker, den 7 September 1842. A. DE VRIES.
Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene voor bijzondere kennisgeving aan te merken.

, Heden overleed, tot onze innige droefheid, ons lief Zoontje BERNARD, bijna twee jaren oud.
Oenkerk bij Leeuwarden, G. T. N. SURINGAR.
den 8 September 1842. A. B. SURINGAR,
KOOPMANS.

, Heden avond omstreeks 8½ uur overleed, na eene ongesteldheid van ongeveer 13 weken, mijne dierbare Echtgenoote CATHARINA NOLLEDES, in den ouderdom van 32 jaren, na eene genoegelijke Echtvereeniging van ruim 6 jaren, mij een pand onzer liefde achterlatende.
Leeuwarden, den 9 September 1842. D. REERINK.

, Heden overleed tot onze innige droefheid, ons geliefd Zoontje DIRK, in den ouderdom van een jaar en circa 10 maanden.
Franeker, D. DIRKS Jz.
den 9 September 1842. M. DIRKS, geb. HARINGSMA.

*** Heden overleed na een langdurig lijden, tot diepe droefheid van mij en mijne Kinderen, mijn geliefde Echtgenoot JELKE VAN EIJCK, in den ouderdom van 76 jaren en 6 maanden, na eene Echtverbindtenis van ruim 52 jaren.
Men gelieve deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.
Roordahuizum, R. P. SPANJER,
den 9 September 1842. Wed. J. VAN EIJCK.

*** Heden overleed, na eene kortstondige doch hevige ziekte, mijne teedergeliefde jongste Dochter, JANKE QUEDENS, in den bloeijenden leeftijd van bijna twintig jaren.
Met regt mag ik vertrouwen, dat allen die haar kenden, het berigt van haar afsterven met hartelijke deelneming zullen ontvangen, en gereedelijk beseffen, hoe allersmartelijkst haar verlies is voor mij, hare hoogbejaarde Grootmoeder, voor hare eenige Zuster, en voor hem, die, door den band des huwelijks gelukkig met haar hoopte vereenigd te worden.
Leeuwarden, N. VAN DER MOLEN,
den 10 September 1842. Wed. B. QUEDENS.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed ons jongste Zoontje REINIER ALEXANDER, in den ouderdom van een en een half jaar.
Leeuwarden, A. L. BIA.
den 10 September 1842. J. S. BIA, geb. VAN DIESEN.

*** Gisteren avond te *tien* en *een vierde* uur, overleed alhier in den ouderdom van bijna *een en vijftig* jaren, tot mijne en mijner Voorkinderen diepe droefheid, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote PETRONELLA MEINSMA, in wier bezit ik even *twee* jaren mij mogt verheugen.
Leeuwarden, den 11 September 1842. I. EEKMA.
Eenige kennisgeving.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD SLOTEN, maken bij deze bekend, dat de JAARMARKT alhier dit jaar invalt op aanstaande DONDERDAG en VRIJDAG den 15 en 16 September 1842.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
IJ. H. TROMP.
Ter ordonnantie van dezelven,
O. RUARDI, *Secretaris.*

GALOPPEERPARTIJ.

Met vereischt consent van het Edel Achtbaar Bestuur der stad Sloten, gedenken de gezamenlijke Kasteleins en eenige Liefhebbers te Sloten, op Vrijdag den 16 September e. k., des namiddags ten 2 ure, te laten Vergaloperen: *Eene extra zware ZILVEREN ZAK-TABAKSDOOS.*
Alle Paarden zullen worden toegelaten, mits te Sloten geenen Prijs met Galopperen gewonnen hebbende.
De aangifte zal geschieden des voormiddags ten 11 ure, ten huize van W. H. KORENSTRA, Logementhouder in de Zon te Sloten.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN GAASTERLAND, maken bekend, dat de gewone jaarlijksche KERMIS te Balk, dit jaar invalt en begint op Dingsdag den 13 September 1842, en dat op Woensdag daaraanvolgende, en op de volgende Woensdagen in de maanden September, October en November dezes jaars, mede zal worden gehouden, de jaarlijksche BEESTENMARKT.
Balk, *Grietman en Assessoren voornoemd,*
den 5 September 1842. G. R. G. v. SWINDEREN.
Ter ordonnantie van dezelven,
W. J. HEMSING.

HARDDRAVERIJ.

Met vereischt consent van het Edel Achtbaar Bestuur der Grietenij Gaasterland, gedenken de gezamenlijke Kasteleins en eenige liefhebbers te Balk, op Donderdag den 15 September 1842, des namiddags ten 2 ure, te laten Verharddraven, en aan den eigenaar van het snelstdravend paard vrij te vereeren: *Eene extra zware ZILVEREN TABAKSPOT en dito KOMFOOR.*
Alle Paarden, welke geenen Stadsprijs, met uitzondering van den Voorjaarsprijs bij gelegenheid der Paardemarkt te Leeuwarden uitgeloofd, noch een prijs te Balk hebben gewonnen zullen, mits tot genoegen der Keurmeesters zijnde worden toegelaten.
De inteekening zal des morgens ten 11 ure, de monstering ten 12 ure, en de loting onmiddelijk daarna plaats hebben, ten huize van *Johannes Schaafsma*, Logementhouder in de Zon te Balk.
In het geval dat minder dan zes Paarden tot genoegen van de Keurmeesters tot deze Draverij worden aangeboden, zal dezelve geen voortgang hebben.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN BAARDERADEEL, roepen bij deze de Hervormde Floreenpligtigen van de onderscheidene dorpen dier Grietenij in hunne respectieve Dorpskerken op, tegen de navolgende dagen en uren:
Zaturdag den 17 September 1842, die van *Britswerd*, des voormiddags ten tien ure en van *Wieuwerd*, des namiddags ten een ure.
Dingsdag den 20 September, die van *Hijlaard*, des voormiddags ten tien ure en van *Huins*, des namiddags ten een ure.
Woensdag den 21 September, die van *Oosterwierum*, des voormiddags ten tien ure en van *Bozum*, des namiddags ten een ure.
Dingsdag den 27 September, die van *Lijons*, des voormiddags ten tien ure, en van *Baard*, des namiddags ten een ure.
Woensdag den 28 September, die van *Jorwerd*, des voormiddags ten elf ure.
Donderdag den 29 September, die van *Oosterlittens*, des voormiddags ten tien ure en van *Winsum*, des namiddags ten een ure.
Zaturdag den 1 October 1842, die van *Weidum*, des voormiddags ten elf ure.
Maandag den 3 October, die van *Beers*, des voormiddags ten tien ure, en van *Jellum*, des namiddags ten een ure.
Donderdag den 6 October, die van *Mantgum* en *Schillaard*, in de Kerk te Mantgum, des voormiddags ten elf ure.
Ten einde de Rekening en Verantwoording der Kerkvoogdij Administratie over het jaar 1841 op te nemen en bij welbevinding te sluiten; voorts den Staat van Begrooting der Kerkvoogdij voor de dienst van 1843 te overwegen en vast te stellen, die van Lijons bovendien tot het benoemen van een nieuwen Kerkvoogd in plaats van de overledene, en eindelijk om te raadplegen en te besluiten over alle zoodanige Voorstellen als in het belang der Administratie zullen worden gedaan.
Grietman en Assessoren voornoemd,
W. B. BUMA.
Ter ordonnantie van dezelven,
J. H. J. VAN WAGENINGEN.

GELDLEENING.

Daar op de bij vroegere Advertentie uitgeschrevene Geldleening, ten behoeve van het dorp Grouw, groot *f* 20,000, tegen 4 pCent, en onder bepaling van aflossing van jaarlijks minstens *f* 1000, geene genoegzame inschrijvingen zijn gedaan, — wordt bij deze berigt, dat gemelde Geldleening op nieuw is opengesteld tot den 16 September 1842, doch tegen eene rente van 4½ pCent, en onder bepaling, dat jaarlijks minstens *f* 2000 zal worden afgelost. Overigens geschiedt deze Negotiatie op de Voorwaarden in het vroeger bekend gemaakte Plan vermeld.

BEKENDMAKING.

Door eenige te doene herstellingen aan het VERLAAT in de BUURT TE DRAGTEN, en SLATTING der VAART, van daar tot boven den Draaibrug, zal voor eenigen tijd de Scheepvaart aldaar gestremd zijn.

De Griffier J. J. HEEP, te Holwerd, zal publiek, bij boelgoed en gereed geld, aan de meestbiedenden presenteren te verkoopen:
De LADING van het op Ameland gestrand Galjas Flora, Kapitein *Hofgren*, bestaande in 2000 Greenen en Vuren DEELEN, lang van 2 tot 4½ ellen, breed 22 duimen en dik 7 duimen.
Wie gading maken, komen op Dingsdag den 20 September 1842, des voormiddags ten 9 ure, aan het Pakhuis van Strandgoederen te Nes op Ameland; zullende er ten 6 uren des avonds te voren een Schip te Holwerd voor de gegadigden tot de overvaart gereed liggen.

HOUTVEILING.

S. TULP, te Leeuwarden, zal, op Donderdag den 15 September 1842, ten 9 ure voor den middag, op den Aarsentuin bij Leeuwarden, ten overstaan van den Notaris Mr. P. ANDREÆ, verkoopen:
Eene lading beste ZEEUWSCHE IPEN BOOMEN, van onderscheidene zwaarte en lengte; zeer geschikt voor Kastmakers, Wagenmakers, Molenmakers, enz enz.

De Notarissen A. BINNERTS, te Heerenveen en C. W. SEMLER, te Grouw, zullen, door het Ministerie van den eerstgenoemden, op Woensdag den 14 September 1842, des namiddags 3 uur, bij de provisionele toewijzing, ten huize van den Kastelein *van der Wal*, te Gorredijk, publiek presenteren te verkoopen:
Circa 22 bunder best HOOILAND, KLIJNLAND en BOSCH, gelegen in *de Korte en Lange Rijpen*, in *de Warren* onder *Terwispel* en bij *de Klidse* en *de Bontebok* onder *Langezwaag*; in 13 perceelen, bij Verkoopboekjes omschreven, die bij den Notaris BINNERTS zijn te bekomen, ten wiens Kantore de Eigendoms-Bewijzen ter inzage liggen.

Twee uitmuntende Boereplaatsen

WORDEN VOOR 5 OF 7 JAREN TER VERHURING AANGEBODEN.
1. Genaamd *Rinnerda State*, onder Sweins, aan den Straatweg tusschen Leeuwarden en Franeker, thans in huur bij *Jelle J. Donia*, groot aan Bouwland 16 en aan Weidland 32 bunders, ruime maat.
2. Genaamd *Welgelegen*, onder Peins, thans in huur bij *Leffert T. Wiersma en Vrouw*, groot aan Bouwland 16 en aan Weidland 30 bunders, ruime maat.
Beide Plaatsen zijn Petri en Mei 1843 vrij te aanvaarden. — De Voorwaarden zijn van af 13 September e. k. ter lezing bij den Onderwijzer J. J. VAN DER GEEST, te Sweins, alsmede ten Kantore van Mr. C. L. VAN BEIJMA THOE KINGMA, Secretaris te Joure, alwaar de *gesloten briefjes* vóór of uiterlijk op den 25 September 1842, *franco* moeten zijn ingediend.

Uit de hand te koop:

Eenen binnen kort veel verbeterden LEERMOLEN, hebbende 17 el 760 streep vlugt; met belendende SCHUUR, hechte ZEEMTOUWERIJ, LOOIJERIJ, 2 KNECHTSWONINGEN, ZOMERHUIS en STALLING, staande aan de Trekvaart te Sneek, waarbij de in den besten staat zijnde losse Werktuigen, benevens nog eene nette WOONHUIZINGE, TUIN, uitgestrekt ERF, VÓÓR- en ACHTERGROND; alles bij uitnemendheid geschikt gelegen, en verhuurd voor *f* 307 in het jaar.
Te bevragen bij den eigenaar J. VONK, en den Notaris JORRITSMA, te Sneek.

Uit de hand te koop of te huur:

Eene florissante HUIZINGE en HERBERG in Oostdongeradeel, staande zeer wel ter nering en waarin ook vroeger eene Broodbakkerij is uitgeoefend en daartoe alsnog bijzonder geschikt; 12 Mei 1843 te aanvaarden. — Te bevragen bij N. PLANTENGA, te Metslawier, mits brieven franco.
Ingeval van verkoop kan er *f* 1100 à *f* 1200 tegen behoorlijke intres als 1ste Hijpotheek tot op aanmaning onder het verkochte verblijven.

Uit de hand te koop:

Een in de laatste jaren veel verbeterde en vernieuwde KOREN- en PELMOLEN, staande op den Stadswal te Sneek. Te ontvangen naar verkiezing. Te bevragen bij den eigenaar J. VAN DER POL, aldaar. *Brieven franco.*

Uit de hand te koop:

Ongeveer zes koeseten best gewonnen HOOI. Te bevragen bij JAN HARMENS VEENSTRA, te Oudega, in Smallingerland.

ANDERS en HANS DEDEKAM, te Arendal in Noorwegen, zich voortdurend bij de Heeren Handelaren en Scheepskapiteinen aanbevelende, nemen de vrijheid bekend te maken, dat bij hen te bekomen zijn: Beste nieuwe vuren en greenen BALKEN, toppige en regte JUFFERS, van alle lengten, DIJKPALEN, DIJKDOLLEN, en de overige soorten van HOUTWAREN, tot de billijkste prijzen; voorts gewoonlijke prompte Expeditie.

BILLARTPARTIJ.

Met toestemming van het Edel Achtbaar Bestuur der grietenij Gaasterland, zal EIBERT RINZES HOEKSTRA, Logementhouder in het Bruin Paard te Balk, op Woensdag den 14 September 1842, des namiddags ten 2 ure, laten Verbillarten: *Eene ZILVEREN ZAK-TABAKSDOOS*, tot Prijs, en *een DITO SIGAARPIJPJE*, tot Premie.
De Liefhebbers tot deze Partij worden uitgenoodigd zich vroegtijdig te laten inschrijven.

Hardzeilpartij te Workum.

Met consent van het Edel Achtbaar Bestuur der stad Workum, gedenken de Kastelein H. VAN DER ZEE en eenige Liefhebbers, op Donderdag den 15 September e. k. te laten Verhardzeilen:
Ten eersten: Door Jagten en Booten van 5 el 8 palm 30 streep en daar beneden: *Drie ZILVEREN LEPELS.*
Ten tweeden: Door Eéngangs Booten met sprietzeil getuigd, van 4 el 6 palm 30 streep tot 4 el 3 palm: *Twee ZILVEREN LEPELS*, en
Ten derden Van 4 el 3 palm en daar beneden: *Een ZILVEREN LEPEL.*
De aangifte van 11 tot 12 uur, en de Zeiling zal precies ten 2 ure beginnen.

Harddraverij met driejarige Paarden onder den Man.

Met consent van het Edel Achtb. Bestuur der stad Leeuwarden, gedenken eenige Kasteleins te Leeuwarden, op Zaturdag den 17 September a. s., des namiddags ten 2 ure, te laten Verharddraven: *Een uitmuntend CHAISGEREID, met HOOFDSTEL, TOOM en LEIDSEL*; op de Harddraversbaan in het Zaailand, en de aangifte der Paarden bij R. POST, buiten de zoogenaamde Wirdumerpoort, vóór 12 uur.

Harddraverij met Paard en Chais.

Met toestemming van het Bestuur der stad Workum, gedenken P. MAART, Kastelein onder het Stadshuis te Workum, en eenige Liefhebbers, op Maandag den 19 September 1842, des namiddags ten 2 ure, te laten Verharddraven met Paard en Chais: *Zes ZILVEREN VORKEN*, tot Prijs, en *een fraai HOOFDSTEL*, tot Premie. Alle Paarden worden toegelaten, mits geen Goud of Zilver gewonnen hebbende, en tot genoegen der Keurmeesters. Aangifte des morgens precies ten 11, en loting ten 12 ure.

Men biedt uit de hand TE KOOP of TE HUUR:

Eene kapitale HEEREN HUIZINGE, met acht Vertrekken, Keuken, enz. enz., benevens BINNENPLAATS, groote PLAATS en fraaijen TUIN, staande en gelegen te *Leeuwarden*; te aanvaarden 12 Mei 1843. — Nadere informatiën bij A. VAN ZUIJLEN, bij de Put aldaar.

Aan het huis van den Logementhouder P. F. COOPMAN, te Kuinre, zijn gevonden twee COUPONS Werkelijke Schuld. Die dezelve verloren heeft, kan deze tegen bewijs van eigendom en vergoeding der advertentie-kosten, terug bekomen bij genoemden Logementhouder.

Bij L. SCHIERBEEK, te *Leeuwarden*, is gedrukt en alom te bekomen:
I. Dr. *H. M. DUPARC.* DIAGNOSTISCH OVERZIGT DER HUIDZIEKTEN. Prijs *f* 1,50.
II. *F. NORK.* HET FATALISMUS, of DE VOORBESCHIKKING van der MENSCHEN LOT, bewezen in 192 voorbeelden van het bestaan des vermogens tot voorzeggen; benevens: PSYCHOLOGISCHE PROEVEN, TER VERKLARING VAN DEN VERHOOGDEN TOESTAND DER ZIEL, welke daartoe vereischt wordt. Prijs *f* 2.40.
III. NIEUWSTE EN EENVOUDIGE KOPIEERMETHODE, of aanwijzing, hoe men Brieven, Facturen, Rekeningen, en in een woord, al wat maar geschreven is, zonder eenige Machine en Kosten in eenige minuten kan kopiëren. Tweede druk. *f* 0,25.
IV. *PROSPECTUS en INTEEKENING* op DENKBEELDEN OVER OPVOEDING EN ONDERWIJS, aan Ondervinding getoetst; door S. L. BRUG, Hoofd-Onderwijzer der Burgerschool te Harlingen.
Dit werk zal uitgegeven worden bij afleveringen van 4 vellen, in groot octavo, à 10 cents per vel bij inteekening. Hetzelve zal ongeveer 8 afleveringen bevatten, en stellig den prijs van *f* 3 60 niet te boven gaan. Om de twee maanden zal er eene aflevering uitgegeven worden.
De inteekening staat open tot den 1 December, terwijl de prijs buiten inteekening met *een derde* zal verhoogd worden.
Eene Naamlijst der HH. inteekenaren zal bij de laatste aflevering gratis worden geleverd.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.